

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/32/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6617212986
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6617212986.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudcov JUDr. Renáty Deákovovej a JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. ako členov senátu, v spore žalobcu: T. T., nar. XX. marca XXXX, trvale bytom M. slobody XX/XXX, XXX XX N., zastúpený JUDr. Erika GOLSKÁ advokátska kancelária, s.r.o., IČO: 52 849 261, so sídlom T.G. Masaryka 7, 984 01 Lučenec, proti žalovanému: J. T., nar. 8. septembra XXXX, trvale bytom E. T. P. X/XXXX, XXX XX C., zastúpený JUDr. Ivetou Bračokovou, advokátkou so sídlom Martina Rázusa 29, 984 01 Lučenec, o vrátenie daru, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 4C/41/2017-266 zo dňa 16. novembra 2020, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovaný **m á n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania, ktoré mu je žalobca **p o v i n n ý** nahradiť v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o ich výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Lučenec (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 4C/41/2017-266 zo dňa 16. novembra 2020 (ďalej len „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) žalobu žalobcu, že žalovaný je povinný vydať žalobcovi hnutelnú vec: osobné motorové vozidlo zn. W. ixXX, farba hnedá metalíza, ev. č. C zamietol (prvá výroková veta). O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške trov konania (druhá výroková veta).

1.1 Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal od žalovaného (svojho syna) vrátenia daru, osobného motorového vozidla, osobného motorového vozidla zn. W. ixXX, farba hnedá metalíza, ev.č. C ktoré daroval žalovanému ústnou darovacou zmluvou dňa 06.02.2015. Podľa vyjadrenia žalobcu darované motorové vozidlo patrilo spoločnosti žalobcu T., s.r.o., ktorej je konateľom a ktoré kúpil v roku 2011; motorové vozidlo bolo zakúpené na lízing a k darovaniu motorového vozidla žalovanému došlo po splatení lízingu. Zo žalobných tvrdení vyplýva, že medzi žalobcom a žalovaným existovala dohoda, že žalovaný bude u žalobcu pracovať v jeho spoločnosti a pomáhať mu ju ďalej zveľaďovať a tak si aj finančne privyrábať. Dohodu žalovaný nesplnil. Žalobca tvrdil, že strany sporu vôbec nekomunikujú, žalovaný sa k žalobcovi správa neúctivo, zo strany žalovaného nebol vykonaný ani jeden pokus o zlepšenie ich vzťahov, žalovaný robí všetko preto, aby žalobcu čo najviac psychicky zranil a ponížil. Uvedené sa prejavuje aj v tom, že pracuje u brata žalobcu, ktorý prestal so žalobcom komunikovať a zrejme k tomu nabáda aj žalovaného. Žalovaný sa k žalobcovi správa pohrdavo, akoby zabudol, že je jeho otcom, nespomenie si na oslavy žalobcu, neopýta sa, či niečo nepotrebuje, prípadne, či žalobca nie je chorý. Žalovaný nenavštívil žalobcu ani pri jeho hospitalizácii v nemocnici a takýmto

správaním hrubo poručuje dobré mravy. Takéto správanie podľa žalobcu odôvodňuje vrátenie daru v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka; žalobca žalovaného o vrátenie daru žiadal listom zo dňa 28.06.2017, žalovaný na výzvu nereagoval. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil, uviedol, že mu bola ponúknutá práca u žalobcu za odmenu 2.000,-Eur mesačne, sľuby žalobcu neboli splnené, za prácu, ktorú žalovaný pre žalobcu vykonával mu žalobca ponúkol ako kompenzáciu poskytnutie daru - osobného motorového vozidla, ktorého sa žalobca domáha vrátiť. Žalovaný s otcom (žalobcom) nekomunikuje najmä z dôvodu, aby nevyvolával ďalšie konflikty, pri akejkoľvek debata žalobca reaguje podráždene, podozrievavo, nevrlo; je to žalobca, ktorý nabáda žalovaného k nezhodám aj voči svojmu bratovi T. C. T. (brat žalobcu, strýko žalovaného). Žalovaný nepovažoval svoje správanie za také, ktoré by viedlo k poníženiu a psychickej ujme na zdraví žalobcu. Poukázal na predpoklady úspešného uplatnenia práva darcu, za tieto nemožno považovať akékoľvek nevhodné správanie obdarovaného, ale také správanie, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Pokiaľ ide o motorové vozidlo žalobca tvrdil, že toto bolo v roku 2011 zakúpené obchodnou spoločnosťou T. s.r.o., financované bolo cez lízing. Po dobu jedného roka predmetné vozidlo využívali zamestnanci spoločnosti, pričom žalovaný v obchodnej spoločnosti pracoval ako vodič od 01.09.2011. Pracovnou zmluvou bola dojednaná minimálna mzda, zárobok žalovaného závisel od jeho pracovného výkonu. Žalovaný si však pracovné povinnosti neplnil, do práce nechodil pravidelne, resp. chodil len za účelom, aby si od žalobcu vypýtal peniaze. Žalovaný od roku 2012 začal využívať osobné motorové vozidlo značky W. ixXX pre svoje súkromné účely; žalovaný v roku 2015 požiadal žalobcu, aby na neho prepísal dané motorové vozidlo. Vzhľadom k tomu, že žalovaný je synom žalobcu, žalobca s požiadavkou žalovaného súhlasil, motorové vozidlo mu daroval a aj na žalovaného na Okresnom riaditeľstve PZ Lučenec, Okresnom dopravnom inšpektoráte motorové vozidlo zaevidoval. V čase darovania motorového vozidla bol žalovaný oficiálne zamestnaný u žalobcu v spoločnosti T. s.r.o., avšak už vtedy chodil pracovať do spoločnosti žalobcovho brata T. C. T. pod názvom F. s.r.o. Žalobca tak na žalovaného platil odvody na zdravotné a sociálne poistenie, žalovaný prácu vykonával pre iného, ktorý s tým však nemal žiadne výdavky.

1.2 Súd pri hmotnoprávnom posudzovaní nároku aplikoval ustanovenie § 630 Občianskeho zákonníka, vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou, vyjadreniami strán sporu, vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu a žalovaného, výsluchom svedka T. C. T., svedkyňu J. U., svedkyňu I. V. F., oboznámil sa s osvedčením o evidencii vozidla a listinnými dôkazmi obsiahnutými v súdnom spise.

1.3 Okresný súd poukázal na skutočnosť, že vo veci už raz rozhodol rozsudkom č.k. 4C/41/2017-190 zo dňa 31.05.2019 tak, že žalobu zamietol. Odvolací súd uznesením č.k. 11Co/210/2019-246 zo dňa 30.01.2020 rozsudok súdu prvej inštancie (prvý v poradí) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Súd prvej inštancie poukázal na závery vyplývajúce zo zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu, podľa ktorých: „Súd prvej inštancie preskúma vecnú legitímácia strán sporu najmä s prihliadnutím na to, či sú účastníkmi hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého žalobca svoj nárok uplatňuje, teda či došlo k uzavretiu darovacej zmluvy, medzi ktorými subjektami, prípadne či tvrdenou darovacou zmluvou nebol zastretý iný právny úkon. Až po prípadnom ustálení, že strany sporu sú účastníkmi darovacej zmluvy, ktorá je platná a ktorej predmetom bolo motorové vozidlo, okresný súd bude posudzovať splnenie zákonných podmienok pre vrátenie daru.“

1.4 Súd prvej inštancie po zrušení rozsudku (prvého v poradí) doplnil dokazovanie na pojednávaní, pričom stanovisko žalobcu bolo také, že aktívna vecná legitímácia žalobcu v predchádzajúcom konaní sporná nebola, súčasťou listinných dôkazov predkladaných žalobcom bola aj faktúra, ktorou žalobca ako fyzická osoba odkúpil osobné motorové vozidlo od obchodnej spoločnosti T. s.r.o.; k odkúpeniu došlo ešte predtým, ako dané motorové vozidlo bolo predmetom darovacej zmluvy. Žalovaný prostredníctvom právnej zástupkyne poukázal na svoje tvrdenia v predošlom konaní, kde namietal aktívnu vecnú legitímáciu s tvrdením, že motorové vozidlo bolo vedené na spoločnosť T. s.r.o. a vlastníkom motorového vozidla nebol žalobca. Súd prvej inštancie v rámci doplnenia dokazovania nahliadol do originálu technického preukazu predloženého žalovaným.

1.5 Okresný súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná; žalobca nepreukázal, že v čase uzavretia ústnej darovacej zmluvy so žalovaným dňa 06.02.2015 bol vlastníkom predmetu daru. Uvedené motorové vozidlo bolo vo vlastníctve spoločnosti T. s.r.o., ktorej bol žalobca konateľom a ktoré kúpil v roku 2011 na lízing. Toto preukazuje zmluva o úvere č. C./XX/XXXXX zo dňa 09.05.2011 so spoločnosťou K. P., a.s., potvrdenia o zaplatení zálohy za kúpnu cenu predávajúcemu

z 09.05.2011, faktúra číslo XXXXXXXXXX, preberací protokol zo dňa 09.05.2011 a prílohy k zmluve o úvere. Je zrejmé, že obchodná spoločnosť T. s.r.o., bola zapísaná do osvedčenia o evidencii - časť II, osobného motorového vozidla dňa 18.05.2011, išlo o prvého držiteľa osobného motorového vozidla a tento zápis mal evidenčný charakter. Žalobca podľa záverov súdu prvej inštancie nepreukázal, že v čase uzavretia ústnej darovacej zmluvy so žalovaným dňa 06.02.2015 bol vlastníkom motorového vozidla. Nemohol tak so žalovaným uzavrieť platnú darovaciu zmluvu (vozidlo nevlastnil, nemohol ho darovať). Na základe uvedeného okresný súd dospel k záveru, že žalobca nemal aktívnu vecnú legitimáciu v konaní o vrátenie daru. Keďže k platnému darovaniu nedošlo, súd už neskúmal splnenie zákonných podmienok pre vrátenie daru a z uvedeného dôvodu žalobu zamietol.

1.6 Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie aplikoval ustanovenie § 262 ods.2 a § 255 ods.2 Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) a podľa výroku rozhodnutia žalobcu zaviazal k zaplateniu náhrady trov konania v rozsahu 100% do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške trov konania.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca (ďalej aj „odvolateľ“), v ktorom navrhol, aby odvolací súd postupom podľa ustanovenia § 388 C.s.p. napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil a sám rozhodol tak, že žalovaný je povinný žalobcovi vrátiť dar - osobné motorové vozidlo zn. W. ixXX, farba hnedá metalíza, ev.č. C do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žiadal, aby odvolací súd uložil žalovanému povinnosť nahraďiť žalobcovi trovy prvostupňového a odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Namietol odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods.1, písm. e/, f/, g/, h/ C.s.p., tvrdil tak, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.1 Žalobca v podanom odvolaní zdôraznil, že na pojednávaní dňa 16.11.2020 uviedol skutkové okolnosti odôvodňujúce existenciu jeho vlastníckeho práva k predmetu darovania v čase uzavretia darovacej zmluvy so žalovaným (06.02.2015), ktoré preukazujú jeho aktívnu vecnú legitimáciu na podanie žaloby. Poukázal na existenciu listinného dôkazu - daňového dokladu (faktúry č. XXXXX). Uvedená faktúra je dôkazom, že žalobca ako fyzická osoba dňa 06.02.2015 odkúpil za kúpnu cenu 120,-Eur od obchodnej spoločnosti T. s.r.o. ojazdené motorové vozidlo, to isté motorové vozidlo, ktoré ešte v ten istý deň daroval žalovanému. Vlastnícke právo k huteľnej veci sa nadobúda odovzdaním a zaplatením kúpnej ceny a z uvedeného dôvodu žalobca navrhol doplniť dokazovanie listinným dôkazom - príjmovým dokladom preukazujúcim úhradu kúpnej ceny, a teda preukázať skutočnosť, že žalobca ako fyzická osoba dňa 06.02.2015 uhradil predávajúcemu kúpnu cenu 120,-Eur za predmetné motorové vozidlo. Uvedený dôkaz nebolo možné predložiť súdu priamo na pojednávaní z objektívneho dôvodu, účtovné doklady obchodnej spoločnosti boli uschovávané u účtovníčky, ktorá bola v súvislosti s opatreniami zameranými na predchádzanie šírenia Covid-19 v karanténe. Z uvedeného dôvodu sa k originálu daného dokladu nedokázal dostať a zároveň žalobca ako fyzická osoba s prihladením na dlhé obdobie od uzavretia kúpnej zmluvy vyhotovením príjmového dokladu od spoločnosti T. nedisponuje. Súd prvej inštancie na jeho argumentáciu reagoval prekvapivo poukazovaním na ustanovenia zmluvy o úvere. Táto však je listinným dôkazom preukazujúcim nadobudnutie vlastníckeho práva k motorovému vozidlu obchodnou spoločnosťou T. s.r.o., a nie žalobcu ako fyzickej osoby. Z lízingovej zmluvy pritom vyplýva, že dlžník nadobudne vlastnícke právo k predmetu financovania dňom úplného uspokojenia všetkých zabezpečených pohľadávok veriteľa dlžníkom, úplnou úhradou kúpnej ceny, zaplatením poslednej splátky úveru. Úhrada poslednej splátky úveru bola dojednaná dňa 07.05.2014. Tvrdenie súdu o právnom význame písomného súhlasu veriteľa s výmazom záznamov o vlastníckom práve k predmetu financovania je právne irelevantné, potvrdenie lízingovej spoločnosti má len deklaratórny charakter a nie je s ním spojený vznik vlastníckeho práva obchodnej spoločnosti T. s.r.o. k dotknutému motorovému vozidlu. Ku dňu 14.02.2019 mala obchodná spoločnosť T. s.r.o., voči veriteľovi splnené všetky povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o úvere. Dňa 09.10.2014 bola spoločnosť T. s.r.o., vlastníkom motorového vozidla bez ohľadu na skutočnosť, kto bol ako vlastník zapísaný v evidencii motorových vozidiel príslušného dopravného inšpektorátu. Tento zápis má len deklaratórny charakter. V tomto smere odvolateľ uzavrel, že dňa 09.10.2014 sa obchodná spoločnosť T. s.r.o., stala vlastníkom dotknutého motorového vozidla a mohla s ním voľne disponovať, mohla ho scudziť, darovať alebo realizovať iný právny úkon.

2.2 Bez právneho významu k preukázaniu aktívnej vecnej legitímácie zostáva vykonaný dôkaz v podobe predloženia technického preukazu žalovaným; súd uvedený dôkaz vykonal z vlastnej iniciatívy napriek tomu, aby vykonanie dôkazu navrhla žiadna zo strán sporu. Nie je zrejmé, či tento dôkaz je potrebné považovať za prostriedok procesného útoku alebo procesnej obrany. Daný listinný dôkaz bol súdu však zaslaný ako príloha žaloby, okresný súd toto tvrdenie nebral do úvahy. Prerušil však pojednávanie za účelom predloženia požadovaného dokladu, hoci listinný dôkaz bol súčasťou súdneho spisu od začatia konania. Po oboznámení sa s obsahom predloženého listinného dôkazu súd nepochopiteľne konštatoval, že v listinnom dôkaze sa nenachádza zápis o tom, že vlastníkom motorového vozidla sa stal žalobca. Nepochopiteľnosť je najmä v tom, že v osvedčení o evidencii motorového vozidla sa nenachádzajú zápisy o predošlých vlastníkoch motorového vozidla, ale len o aktuálnom vlastníkovi a jeho držiteľovi. Údaj o tom, že pred žalovaným bol vlastníkom motorového vozidla žalobca, bolo v technickom preukaze bezpredmetné hľadať.

2.3 Súd prvej inštancie pri hodnotení listinných dôkazov nevenoval pozornosť listinnému dôkazu svedčiacemu v prospech preukázania dôvodnosti aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, a to daňovému dokladu (faktúre) č. XXXXX, nepripisoval tomuto dôkazu žiaden význam. Súd prvej inštancie na pojednávaní nesprávne konštatoval, že neboli navrhnuté žiadne dôkazy; žalobca navrhol doplniť dokazovanie o listinný dôkaz - príjmový doklad preukazujúci skutočnosť, že za dané motorové vozidlo on ako fyzická osoba v právnom postavení kupujúce zaplatil predávajúcemu obchodnej spoločnosti JUHÁSZTRANZ s.r.o., dohodnutú kúpnu cenu, a tým nadobudol vlastnícke právo k danému motorovému vozidlu. Súd prvej inštancie tento dôkaz nepripustil, čím žalobcovi znemožnil uplatnenie prostriedkov procesného útoku preukazujúceho dôvodnosť ním podanej žaloby. K podanému odvolaniu žalobca pripojil faktúru č. XXXXX vystavenú obchodnou spoločnosťou T. s.r.o., odberateľovi T. T. za predaj ojazdeného motorového vozidla W. na sumu 120,-Eur a príjmový pokladničný doklad zo dňa 06.02.2015.

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu považoval napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie za správny a žiadal, aby ho odvolací súd potvrdil a zaviazal žalobcu nahradiť mu trovy odvolacieho konania.

3.1 K odvolacím dôvodom zdôraznil, že faktúra na sumu 120,-Eur ako kúpna cena za odpredaj motorového vozidla nie je hodnoverným dôkazom preukazujúcim aktívnu legitímáciu žalobcu požadovať vrátenie motorového vozidla z titulu ústnej darovacej zmluvy. Pokiaľ aj účtovná hodnota motorového vozidla predstavovala hodnotu 0,- Eur, trhovú hodnotu sporného motorového vozidla nezodpovedá sume 120,- Eur. Nie je zrejmé, či spoločnosť T. s.r.o., disponuje projektom zodpovedajúcemu transferovému oceňovaniu, došlo by k prevodu medzi závislými osobami. Konanie žalobcu sa javí žalovanému za účelové a predkladanie nových dôkazov za vykonštruované. Z transferového oceňovania vyplýva, že údajná kúpna cena v stanovenej výške 100,-Eur + DPH je neprimeraná, resp. podhodnotená. Žalovaný zopakoval svoje tvrdenia o tom, že mu bola ponúknutá práca v obchodnej spoločnosti T. s.r.o. za odmenu 2 000,-Eur mesačne, tieto sľuby zamestnávateľa neboli splnené, žalobca ponúkol žalovanému za prácu, ktorú vykonával kompenzáciu poskytnutie daru osobného motorového vozidla. Žalobca nepreukázal riadne vyplatenie mzdy pre žalovaného, ako zamestnanca spoločnosti T. s.r.o.; žalovaný spochybnil uzavretie darovacej zmluvy medzi ním ako obdarovaným a svojim otcom ako žalobcom a tvrdenia žalobcu v tomto smere považoval za nepravdivé. Vozidlo bolo dané do dispozície žalovaného a následne do jeho vlastníctva od jeho zamestnávateľa spoločnosti T.; vždy keď požadoval žalovaný vyplatenie mzdy za prácu, odpoveď žalobcu znela, že „tam máš auto“. Žalovaný potvrdil, že vzťahy v celej rodine nie sú dobré, žalobca nie je v kontakte ani so svojou sestrou a voči svojmu bratovi T. C. T., resp. jeho obchodnej spoločnosti vedie niekoľko súdnych sporov, správaním žalobcu trpí celá rodina. Žalovaný nekomunikuje so svojim otcom z dôvodu, aby nevyvolával ďalšie konflikty. Správanie žalovaného nemožno považovať za také, ktoré by viedlo k poníženiu a psychickej ujme na zdraví žalobcu. Takéto útočné správanie po celú dobu prezentoval sám žalobca v priebehu celého konania. Naopak, správanie žalobcu voči ostatným blízkym osobám v rodine má prejavy odporujúce dobrým mravom.

4. Ďalšie relevantné vyjadrenia podané neboli.

5. Krajský súd ako funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 C.s.p., preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. len v rozsahu odvolania podľa § 379 C.s.p. z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, I. a II. výroku podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

5.1 Podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

6. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalobcu, ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil. Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami, uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či v konaní došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 380 ods. 2 C.s.p.).

7. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaného vrátenia daru - osobného motorového vozidla zn. W. ixX farba hnedá metalýza, ev.č. C do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobca v žalobe tvrdil, darovacia zmluva bola uzatvorená ústnou formou; predmetné motorové vozidlo patrilo obchodnej spoločnosti T. s.r.o., ktorej bol konateľom; k darovacej zmluve žalovanému došlo po splatení leasingu.

7.1 Odvolací súd rozsudok okresného súdu (prvý v poradí) zrušil z dôvodu, že súd prvej inštancie sa bez toho, aby zistil, či vôbec došlo k uzavretiu darovacej zmluvy, zaoberal tým, či sú naplnené zákonné predpoklady pre vrátenie daru v zmysle ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka. Uvedený postup súdu prvej inštancie považoval odvolací súd v zrušujúcom uznesení za nesprávny, najmä ak obrana žalovaného spočívala v tvrdeniach, že k uzavretiu darovacej zmluvy nedošlo, resp. že darovacou zmluvou došlo ku kompenzácii nárokov žalovaného ako zamestnanca voči zamestnávateľovi T. s.r.o. Navyše žalovaný na pojednávaní dňa 25.1.2019 spochybnil aj aktívnu vecnú legitimitáciu žalobcu tvrdením, že vlastníkom motorového vozidla, ktoré žiada vydať žalobca bola spoločnosť T. s.r.o. a nie žalobca ako fyzická osoba. Z charakteru uplatneného nároku, pre posúdenie aktívnej a aj pasívnej vecnej legitimitácie je logické, že najprv musí byť preukázané uzavretie darovacej zmluvy a až po kladnom posúdení právneho úkonu ako darovacej zmluvy sa môže súd zaoberať, či sú dané dôvody pre vrátenie daru.

7.2 Podľa § 630 Občianskeho zákonníka, darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy.

7.3 K naplneniu zákonných dôvodov odvolací súd uvádza, že vrátenie daru je jednostranným právnym úkonom, ktorého forma nie je stanovená. Darcovi vzniká právo domáhať sa vrátenia daru vtedy, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy. Predpokladom úspešnej požiadavky na vrátenie daru je len také správanie sa obdarovaného, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti prípadu možno hodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov. Toto negatívne správanie sa musí prejavovať objektívne, nestačí len subjektívny pocit a úsudok darcu. Akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného, ani menej významné porušenie dobrých mravov, ešte nezakladá darcovi právo domáhať sa vrátenia daru. Podľa ustálenej súdnej praxe „hrubým porušením dobrých mravov sa rozumie ich porušenie značnej intenzity alebo ich sústavné porušovanie“ (R XX/XXXX). Dobré mravy možno charakterizovať ako súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji vykazujú určitú nemennosť, vystihujú podstatné historické tendencie a sú zdieľané rozhodujúcou časťou spoločnosti. Za hrubé porušenie dobrých mravov obdarovaným nemožno považovať napríklad predaj darovanej veci cudzej osobe alebo nenavštevovanie darcu pri príležitosti sviatkov a jeho životných jubileí (R XX/XXXX).

7.4 Podľa § 628 ods.1, ods.2 Občianskeho zákonníka darovacou zmluvou darca niečo bezplatne prenecháva alebo sľubuje obdarovanému a ten dar alebo sľub prijíma. Darovacia zmluva musí byť písomná, ak je predmetom daru nehnuteľnosť a pri hnutelnej veci, ak nedôjde k odovzdaniu a prevzatíu veci pri darovaní.

7.5 V prejednávanej veci žalobca tvrdil, že došlo k ústnej darovacej zmluve. Pojmovým znakom darovacej zmluvy je jej bezodplatnosť. V konaní žalovaný spochybnil uzavretie darovacej zmluvy (aj keď

sa slovnej formulácii „darovacia zmluva“ nevyhýba) a tvrdil, že mu motorové vozidlo bolo darované ako kompenzácia za prácu, ktorú pre žalobcu (jeho obchodnú spoločnosť) vykonával. Pokiaľ by bolo tvrdenie žalovaného pravdivé, absentovala by potrebná bezodplatnosť pri uzavretí darovacej zmluvy; akékoľvek plnenie za protihodnotu (to za vykonávanú prácu) by nenapĺňalo pojmové znaky darovacej zmluvy. Aj z uvedeného dôvodu odvolací súd upriamil pozornosť súdu prvej inštancie, či nejde o simulovaný právny úkon a poskytnutie plnenia za protihodnotu. Odvolací súd súhlasí s tvrdením, že mohlo dôjsť k uzavretiu darovacej zmluvy ústnou formou, upriamuje pozornosť ale aj na zákonné ustanovenie § 628 ods.2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého aj v prípade darovacej zmluvy, predmetom ktorej je hnutelná vec, je predpísaná požiadavka písomnej formy darovacej zmluvy, pokiaľ nedôjde k prevzatíu a odovzdaniu veci pri darovaní. Nemožno opomenúť ani skutočnosť, že predmetom daru musí byť vec, ku ktorej vlastnícke právo patrí darcovi; inak by s prihliadnutím na zásadu nemo plus iuris obdarovaný vec nadobudnúť platne nemohol.

7.6 Dôkazné bremeno preukázania vzťahu založeného darovacou zmluvou bolo na žalobcovi; žalobca mal preukázanie obsahu tvrdenej darovacej zmluvy sťažené z dôvodu, že tvrdená darovacia zmluva nebola uzavretá písomne.

7.7 Súd prvej inštancie v nadväznosti na právny názor odvolacieho súdu v zrušovacom uznesení správne skúmal, či došlo k uzavretiu darovacej zmluvy so žalobcom tvrdeným obsahom a správne dospel k záveru o tom, že žalobca nepreukázal, že bol v čase uzavretia darovacej zmluvy vlastníkom predmetného motorového vozidla; nemá aktívnu legitimáciu v konaní o vrátenie daru, nakoľko k platnému darovaniu nedošlo.

8. Okresný súd správne vykonaným dokazovaním zistil, že vlastníctvo k predmetu daru patrilo obchodnej spoločnosti T. s.r.o., ktorá motorové vozidlo nadobudla na lízing; financujúcou spoločnosťou bola spoločnosť K. P. a.s.. Na to, aby žalobca (ako fyzická osoba) mohol motorové vozidlo darovať, musel motorové vozidlo platne nadobudnúť. Na dokazovanie tejto skutočnosti sa žalobca v konaní nezameral, keď dôkazné návrhy smerovali predovšetkým k preukázaniu skutočností, že sa k nemu žalovaný správal tak, že hrubo porušoval dobré mravy. Dôkazom, ktorý mal preukazovať vlastnícke právo žalobcu k predmetu daru bola v konaní pred súdom prvej inštancie predložená faktúra č.XXXXX, vystavená obchodnou spoločnosťou T. s.r.o. dňa 20.2.2015, s dátumom splatnosti dňa 6.2.2015, so vznikom daňovej povinnosti 6.2.2015, ktorou obchodná spoločnosť žalobcovi fakturovala predaj motorového vozidla W. M1 za sumu 120 Eur s DPH. Samotná faktúra však sama o sebe nie je dokladom, ktorý by preukazoval nadobudnutie vlastníckeho práva.

8.1 Vlastníctvo veci možno nadobudnúť kúpnu, darovacou alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom (§ 132 ods.1 Občianskeho zákonníka). Ak sa hnutelná vec prevádza na základe zmluvy, nadobúda sa vlastníctvo prevzatím veci, ak nie je právnym predpisom ustanovené, alebo účastníkmi dohodnuté inak (§ 133 ods.1 Občianskeho zákonníka). Žalobca v konaní tvrdil, že vlastnícke právo k predmetu daru nadobudol kúpnu zmluvou, uzavretou medzi obchodnou spoločnosťou, ktorej je konateľom, ako predávajúcim; žalobca mal postavenie kupujúceho. Žalobca v konaní neuviedol obsah kúpnej zmluvy, a teda, aký spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva si účastníci kúpnej zmluvy dohodli; platí, že vlastníctvo veci sa nadobúda prevzatím veci; v prípade motorového vozidla postačuje odovzdanie a prevzatie veci (motorového vozidla) do dispozičnej sféry kupujúceho. Nadobudnutie vlastníckeho práva k motorovému vozidlu nevyžaduje, aby došlo k zápisu nového nadobúdateľa do evidencie motorových vozidiel; evidenčné úkony na dopravnom inšpektoráte nemajú na prevod vlastníckeho práva k motorovému vozidlu žiaden právny význam; vlastníkom môže byť aj iná osoba, než ktorá je ako držiteľ zapísaná v evidencii.

8.2 Žalobca nepreukázal odovzdanie hnutelnej veci a v konaní pred súdom prvej inštancie ani zaplatenie kúpnej ceny. Predložená faktúra podľa názoru odvolacieho súdu rovnako trpí vadami spôsobujúcimi pochybnosť o tom, že k prevodu vlastníckeho práva z obchodnej spoločnosti na žalobcu došlo. V prvom rade je potrebné zdôrazniť, že z vykonaného dokazovania je zrejmé, že obchodná spoločnosť T. s.r.o. už v roku 2011 zverila motorové vozidlo do užívania žalovanému, na základe pracovnoprávneho vzťahu medzi T. s.r.o. a žalovaným. Nie je potom zrejmé, ako došlo k odovzdaniu motorového vozidla pri uzatvorení kúpnej zmluvy; žalobca ani netvrdil, že došlo čo aj k odovzdaniu kľúčov od motorového vozidla. Pokiaľ ide o faktúru, táto sama o sebe prevod vlastníckeho práva nepreukazuje; navyše

pochybnosť vzbudzuje aj skutočnosť, že bola vyhotovená dva týždne (20.2.2015) potom, ako bola splatná (6.2.2015).

8.3 Žalobca tvrdil, že došlo k zaplateniu kúpnej zmluvy, predmetom ktorej bolo motorové vozidlo; tvrdil tiež, že k nadobudnutiu vlastníckeho práva došlo práve zaplatením kúpnej ceny. Uvedenú skutočnosť pred súdom prvej inštancie nepreukázal; mienil ju preukázať predložením príjmového dokladu. Žalobca na pojednávaní dňa 16.11.2020 tvrdil, že mal zato, že otázka aktívnej vecnej legitímácie nebola sporná. Uvedené je v rozpore s obsahom spisu, keď žalovaný už v pôvodnom konaní aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu namietal; odvolací súd v zrušujúcom uznesení rovnako upriamil pozornosť na potrebu skúmania aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v konaní z dôvodu, že uzavretie darovacej zmluvy a jej obsahu bolo z vyššie uvedených dôvodov sporné. Z vyššie uvedeného vyplýva, že samotná faktúra nie je dôkazom preukazujúcim nadobudnutie vlastníckeho práva.

8.4 Pokiaľ ide o listinný dôkaz - príjmový doklad zo dňa 6.2.2015, vykonanie dôkazu navrhol žalobca až na pojednávaní dňa 16.11.2020, súd prvej inštancie vykonanie tohto dôkazu nepripustil, vyhlásil dokazovanie za skončené. Podľa ustanovenia § 185 ods.1 C.s.p. súd rozhodne, ktorý dôkaz vykoná. Strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadať, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu (§ 153 ods.1, ods.2 C.s.p.). O tejto skutočnosti bol žalobca poučený; spolu s vyjadrením žalovaného k žalobe mu bolo doručované poučenie strán sporu, obsahom ktorého je poučenie o koncentrácii konania (čl.21 spisu v spojení s čl. 27 spisu). Ak súd prvej inštancie návrhu na vykonanie listinného dôkazu nevyhovel, konal v súlade s poučením a sudcovskou koncentráciou konania; nešlo o preukázanie skutočnosti novej, ktorá by vyplynula z procesnej obrany žalovaného; potreba preukázania aktívnej vecnej legitímácie je základnou procesnou aktivitou žalobcu, jeho aktívna vecná legitímácia bola žalovaným spochybnená už na pojednávaní dňa 25.1.2019 a potrebu preukázania aktívnej vecnej legitímácie žalobcu zdôraznil odvolací súd v zrušujúcom uznesení (č.k. 10Co/210/2019-246 zo dňa 30.2.2020). Predmetné uznesenie bolo právnej zástupkyňi žalobcu doručené dňa 6.10.2020; pojednávanie vo veci samej, na ktorom okresný súd rozhodol napadnutým rozsudkom sa konalo dňa 16.11.2020; žalobca nemôže dôvodne tvrdiť, že požiadavka na preukázanie aktívnej vecnej legitímácie bola pre neho prekvapivá. Ak súd prvej inštancie nevykonal navrhovaný dôkaz - príjmový doklad, nemožno jeho postupu nič vytknúť, konal v súlade so sudcovskou koncentráciou konania; prostriedok procesného útoku nebol uplatnený včas, vykonanie dôkazu by vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania.

8.5 Odvolací súd navyše zdôrazňuje, že jednou zo skutočností, ktorá sa ohlasuje ako zmena v evidencii vozidiel je zmena vlastníckeho práva v motorovom vozidle, ktorú podľa ustanovenia § 116 ods.2 zákona č.8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov oznamuje vlastník vozidla alebo držiteľ vozidla splnomocnený na tento úkon vlastníkom motorového vozidla. Žalobca mohol prostredníctvom listín predložených do evidencie vozidiel k zmene vlastníka motorových vozidiel jednoduchým spôsobom preukázať ním tvrdené skutočnosť, dôkazné bremeno zaťažovalo žalobcu; žalobca tak v konaní pred súdom prvej inštancie neurobil.

8.6 Odvolateľ si protirečí keď tvrdí, že súd prvej inštancie na pojednávaní nesprávne konštatoval, že neboli navrhnuté žiadne dôkazy a zároveň tvrdí, že súd prvej inštancie tento dôkaz nepripustil. Zo zápisnice z pojednávania zo dňa 16.11.2020 je zrejmé, že okresný súd opravil protokoláciu, navrhnutý dôkaz nepripustil. Nevykonanie dôkazu nebolo v rozpore s ustanoveniami C.s.p., ako to vyplýva z vyššie uvedeného (bod 8.4 tohto rozsudku).

8.7 Žalobca v podanom odvolaní ako odvolací dôvod tvrdil, že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené. V zmysle ustanovenia § 366 písm.d) C.s.p. by bolo možné prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvej inštancie použiť len vtedy, ak ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalobca prostriedok procesného útoku v konaní pred súdom prvej inštancie uplatnil, súd prvej inštancie dôkaz nevykonal a odvolací súd konštatuje, že tento postup súdu prvej inštancie nebol v rozpore s ustanoveniami Civilného sporového poriadku o dokazovaní.

Zákonný postup súdu prvej inštancie o tom, ktorý dôkaz vykoná a ktorý nie, nemôže byť dôvodom, pre ktorý by novota v odvolacom konaní bola prípustná. Z uvedeného ani odvolací súd na predložený dôkaz - príjmový doklad, prihliadnuť nemohol. Iba na okraj odvolací súd uvádza, že predloženom dôkaze absentuje uvedenie jeho čísla a poradové číslo, akým bol zúčtovaný v denníku. Navyše podľa predloženej faktúry č.XXXXX je uvedený spôsob úhrady vkladom na bankový účet, v čase vyhotovenia faktúry (20.2.2015) mala byť úhrada v hotovosti (6.2.2015) známa. Dôkazy si protirečia.

9. Vo vzťahu k argumentácii týkajúcej sa lízingovej zmluve uvedenej v odvolaní odvolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie nezaložil svoje rozhodnutie na tom, že by lízing nebol ukončený, prípadne, že by vlastníkom motorového vozidla v dôsledku zabezpečovacieho prevodu vlastníckeho práva bola spoločnosť K. P. a.s.. Z odôvodnenia súdu prvej inštancie je zrejmé, že tento považoval za preukázané, že pôvodne bola vlastníkom motorového vozidla bola spoločnosť T. s.r.o.; uvedená spoločnosť motorové vozidlo nadobudla na základe lízingu a túto skutočnosť žalobca preukázal. Žalobca však nepreukázal, že v čase uzatvorenia ústnej darovacej zmluvy bol vlastníkom motorového vozidla on, a preto súd prvej inštancie žalobu zamietol. Uvedené závery nie sú založené na nesprávnych skutkových zisteniach (ako to vyplýva z vyššie uvedenej argumentácie); ak na základe zistených skutočností okresný súd žalobu zamietol z dôvodu, že žalobca nemohol so žalovaným uzavrieť platnú kúpnu zmluvu (v dôsledku nepreukázania svojho vlastníctva k predmetu daru), jeho závery nie sú výsledkom nesprávneho právneho posúdenia. Súd prvej inštancie napadnutý rozsudok nezaložil na konštatovaní, že by obchodná spoločnosť T. s.r.o. motorové vozidlo nenadobudla alebo s ním nemohla disponovať; nebolo však preukázané nadobudnutie vlastníckeho práva žalobcu. Odvolacia argumentácia žalobcu tak nesmeruje proti dôvodom napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Namietaná argumentácia bola vykonaná súdom prvej inštancie len v rámci dokazovania, na otázky súdu prvej inštancie žalobca odpovedal. Do dôvodov, pre ktoré okresný súd rozhodol tak ako rozhodol, sa namietaná argumentácia nepremietla.

9.2 Odvolateľ napokon namietal predloženie listinného dôkazu žalovaným, súd prvej inštancie pojednávanie za účelom predloženia dôkazu prerušil. K uvedenému odvolací súd uvádza, že súčasný zápis žalovaného v technickom preukaze sporný nebol, na tomto dôkaze súd prvej inštancie svoje rozhodnutie nezaložil. Ak konanie prerušil, bolo to len na krátku chvíľu, pojednávanie nebolo potrebné odročiť. V konečnom dôsledku rovnaký listina sa už v spise nachádzala a súd dokazovanie vykonal postupom podľa ustanovenia § 204 C.s.p..

10. Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam odvolací súd nezistiac dôvody pre zmenu (§ 388 C.s.p.) ani pre zrušenie (§ 389 C.s.p.) napadnutého rozhodnutia okresného súdu rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu § 387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil; súd prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách konania správne aplikoval zásadu úspechu vo veci a náhradu trov konania správne priznal v celom rozsahu úspešnému žalovanému.

11. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. podľa pomeru úspechu strán sporu v odvolacom konaní a v odvolacom konaní úspešnému žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

12. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov senátu 3 : 0.
2.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).